

szkoła podstawowa **4-6**

OPRACOWANIA lektur uzupełniających

CARLO COLLODI

PINOKIO

Streszczenia lektur
uzupełniających

Charakterystyki
i problematyka

Odpowiedzi na
pytania z testów
i sprawdzianów

pewniak
na teście

GREG
WYDAWNICTWO

Carlo Collodi

Biografia

Carlo Collodi naprawdę nazywał się Carlo Lorenzini, ale swoje książki publikował pod pseudonimem. Żył w latach **1826–1890** we Włoszech. Był pisarzem, publicystą i satyrykiem. Największą sławę przyniosły mu książki o wychowaniu dzieci oraz powieści dla dzieci. Powieść *Pinokio. Przygody drewnianego pajaca* stała się bestsellerem literatury dla dzieci, czyli bardzo znaną i kupowaną na całym świecie książką. Została przetłumaczona na wiele języków i zdobyła ogromną popularność na całym świecie. Na jej podstawie nakręcono filmy (między innymi w wytwórni Walta Disneya) i seriale telewizyjne.

” PINOKIO

Czas i miejsce akcji

Nie jesteśmy w stanie dokładnie określić czasu akcji *Pinokia*. W tekście powieści nie znajdujemy żadnych danych, które mogłyby pomóc nam w ustaleniu tych szczegółów, możemy jedynie przyjąć, że akcja powieści toczy się **w czasach współczesnych dla autora (XIX w.)**.

Miejsce akcji jest określone. Pinokio w trakcie swych wędrówek odwiedza wiele miejsc, których cechą wspólną jest to, że nie istnieją w rzeczywistości. Prócz **miejsc fikcyjnych**, czyli tych, które mogłyby istnieć w naszym świecie, jak na przykład miasteczko, w którym mieszka Dżepetto, pajacyk odwiedza także takie, które na pierwszy rzut oka sprawiają wrażenie cudownych, nieprawdziwych, niemożliwych do zaistnienia – to **miejsca fantastyczne**.

Miejsca fantastyczne (niemogące istnieć w rzeczywistości), które odwiedza Pinokio, to:

- ◆ **Pole Cudów** – miejsce, w którym należy zakopać w ziemi pieniądze, by w ciągu nocy wyrosło z nich drzewo owocujące monetami – oczywiście nic takiego się nie dzieje;
- ◆ **Miasto Głupców** – miejscowość, koto której znajduje się Cudowne Pole, w tym mieście zamyka się w więzieniach tych, którzy przez swą wiarę w możliwość zarobienia pieniędzy bez pracy dali się oszukać;
- ◆ **Kraina Zabawek** – cudowna kraina, do której udają się leniwi chłopcy w celu uniknięcia pracy i nauki, w rzeczywistości Kraina Zabawek jest straszną pułapką, gdyż nieustanne lenistwo zamienia jej mieszkańców w ostry, którymi handluje właściciel tej krainy.

Bohaterowie

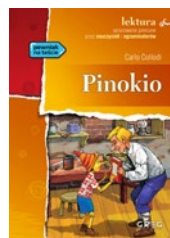
Pinokio – główny bohater utworu, drewniany pajac wyrzeźbiony z magicznego drewna, który bardzo chce być chłopcem. Ma okrągłą główkę i długi nos. Bujna czupryna ukrywa brak uszu. Brzuch ma kształt walca, a nogi i ręce są długie i szczupłe. Pinokio jako pajacyk jest urwisem i często wpada w kłopoty. Nie lubi pracować, a woli się bawić. Jako chłopiec staje się posłuszny, troskliwy i mądry.

Dżepetto – „ojciec” Pinokia, staruszek, który wystrugał go z drewna. Ubogi mężczyzna w podeszłym wieku. Ma dobre serce i jest skłonny do poświęceń. Kocha Pinokia jak syna, poświęca się dla niego, a kiedy Pinokio znika, wyrusza na poszukiwania.

Gadający Świerszcz – bardzo mądry świerszcz, usiłuje przestrzec Pinokia przed skutkami jego zachowania.

Knot – przyjaciel Pinokia ze szkoły. To on zachęcił Pinokia do ucieczki do Krainy Zabawek.

Kot i Lis – złe zwierzęta, chcą oszukać i okraść Pinokia.

Majster Wiśnia – stolarz, od którego Dżepetto dostał kawałek mówiącego drewna.

Niebieska Wróżka – wróżka posiadająca moc zdolną zmienić Pinokia w chłopca w nagrodę za dobre zachowanie, kocha Pinokia jak syna.

Uwaga! W zależności od tłumaczenia powieści można się spotkać z różnymi wariantami imion bohaterów – np. Majster Wiśnia: Majster Wisienka, Majster Czereśnia; Niebieska Wróżka: Błękitna Wróżka.

Plan wydarzeń

1. Majster Wiśnia znajduje kawałek drewna, który śmieje się i płacze jak dziecko.
2. Mężczyzna ofiarowuje drewno swemu przyjacielowi Dżepettowi.
3. Dżepetto rzeźbi pajaca i nadaje mu imię Pinokio.
4. Dżepetto z winy Pinokia dostaje się do więzienia.
5. Po wyjściu z więzienia Dżepetto kupuje pajacowi elementarz.
6. Pinokio sprzedaje elementarz, żeby pójść do teatru marionetek.
7. W teatrze:
 - a) marionetki urządzają owację na cześć Pinokia;
 - b) Pinokio dostaje się w ręce dyrektora cyrku – Ogniojada;
 - c) Ogniojad okazuje się litościwy i hojny – daje Pinokiovi pięć złotych monet dla ojca i odsyła go do domu.
8. Pinokio spotyka Kota i Lisa, którzy chcą okraść go z pieniędzy.
9. Pinokio wędruje z oszustami i nocuje w gospodzie „Pod Czerwonym Rakiem”.
10. Kot i Lis napadają w nocy na Pinokia i po długim pościgu wieszają go na gałęzi Wielkiego Dębu.
11. Wróżka o Błękitnych Włosach ratuje pajaca i zabiera do swego domu.
12. Pinokio, czekając na przybycie Dżepetta do domu Wróżki, wychodzi do lasku na jego spotkanie, ale spotyka Kota i Lisa.
13. Pajac, Kot i Lis wędrują na Pole Cudów.
14. Pinokio traci pieniądze i dostaje się do więzienia.
15. Po wyjściu z więzienia Pinokio, uciekając przed strasznym wężem, wpada w pułapkę na łąsice.
16. Pinokio w charakterze psa podwórzowego pilnuje domu wieśniaka.
17. W nagrodę za schwytanie łąsiec gospodarz zwraca pajacykowi wolność.
18. Pinokio udaje się do domu Wróżki, ale okazuje się, że Wróżka umarła.
19. Gołąb zabiera pajaca na brzeg oceanu, gdzie Dżepetto niedawno wsiadł do łódki, by ruszyć na poszukiwania synka.
20. Pinokio skacze w fale, ale nie może dogonić łódki ojca.
21. Pajac doptywa do wyspy, gdzie odnajduje Wróżkę i pod jej wpływem postanawia pójść do szkoły oraz być dobrym chłopcem.
22. Koledzy namawiają Pinokia do pójścia na wagary.
23. W czasie wagarów wybuchu bójka – Pinokio zostaje niestuszenie oskarżony o ciężkie zranienie kolegi i aresztowany.
24. Uciekając karabinierom (policjantom), Pinokio skacze do morza, skąd wylawia go rybak i chce usmażyć na oliwie jak rybę.
25. Pies Alidoro ratuje Pinokia, porywając go z ręki rybaka (Alidoro to pies policyjny, który gonił Pinokia i wpadł do morza; niestety, nie umiał pływać i byłby się utopił, gdyby Pinokio go nie wyciągnął na brzeg).
26. Pinokio wraca do domu Wróżki i staje się porządnym pajacem, w nagrodę za co ma stać się chłopcem.
27. Pinokio w nocy ucieka z Knotem do Krainy Zabawek.

28. Po pięciu miesiącach beztroskiego życia Pinokio i Knot zamieniają się w osły.
29. Pinokio zostaje sprzedany do cyrku, gdzie uczy się różnych sztuczek (tańców i skoków przez obręcz).
30. Ponieważ Pinokio-osioł okulał, dyrektor cyrku sprzedaje go na skórę do bębna.
31. Kupiec topi Pinokia w oceanie, by z martwego osła zdjąć skórę.
32. Ryby zjadają ośłą skórę i w ten sposób Pinokio odzyskuje swoją postać.
33. Pajac ucieka kupcowi, skacząc w fale, i zostaje potknięty przez rekina, w brzuchu którego spotyka Dżepetta.
34. Dżepetto i Pinokio uciekają przez otwartą paszczę rekina astmatyka.
35. Pinokio ciężko pracuje, aby utrzymać ojca, a pieniądze uskładane dla siebie oddaje Ślimakowi na wieść o chorobie Niebieskiej Wróżki.
36. Pinokio staje się chłopcem.

Streszczenie krótkie

Pinokio to drewniany pajacyk, który chodzi, mówi i zachowuje się jak prawdziwy chłopiec. Dżepetto, który wystrugał Pinokia z otrzymanego od majstra Wisienki drewna, od samego początku ma ze swym synkiem ogromne kłopoty (między innymi trafia przez niego na całą noc do więzienia). Problemy te nie są jednak w stanie osłabić miłości starca do pajacyka. Pinokio, ubrany w papierową kurteczkę i czapkę zrobioną z ciasta, idzie do szkoły, ale po drodze sprzedaje zakupiony za ostatnie pieniądze Dżepetta elementarz i, rezygnując z nauki, udaje się do teatru marionetek. W ten sposób rozpoczyna się pełna wzlotów i upadków wędrówka drewnianego chłopca. Najważniejsze przygody Pinokia to: strata pieniędzy na Polu Cudów, służba w charakterze psa podwórzowego w gospodarstwie wieśniaka, życie w domu Wróżki i próba bycia dobrym chłopcem, pobyt w Krainie Zabawek i przeistoczenie się w osła, służba w cyrku i przygotowania do występów na arenie, spotkanie z Dżepettem w brzuchu wielkiego rekina. W czasie swych przygód Pinokio spotyka prawdziwych przyjaciół (Niebieska Wróżka, Gadający Świerszcz, pies Alidoro) i tych, którzy pod pozorem koleżeństwa pragną sprowadzić go na złą drogę: Kot i Lis, Knot, koledzy ze szkoły. Po uratowaniu Dżepetta z brzucha rekina Pinokio zamieszkuje wraz z nim i kolejny raz postanawia stać się dobrym i grzecznym chłopcem. Tym razem udaje się mu wytrwać w postanowieniu, w nagrodę za co Niebieska Wróżka zamienia go w prawdziwego chłopca.

STRESZCZENIE

Rozdział 1. Jak Majster Wiśnia znalazł kawałek drewna, który płakał i śmiał się jak dziecko (streszczenie rozdziału)

Do starego stolarza – majstra Antonia – przypadkowo trafił kawałek najzwyklejszego drewna. Antonio (zwany także Wiśnią z powodu świecącego i fioletowego nosa) chciał zrobić z niego nogę do stolika. Kiedy już miał uderzyć w pniaczek, usłyszał płaczący głosik: *Nie bij mnie mocno!* Zdziwił się, pomyślał jednak, że mu się przywidziało, i znowu się zamierzył. Ale i tym razem usłyszał głosik. Majster podejrzewał, że ktoś ukrył się w środku, zaczął więc wytrząsać tego kogoś. Wszystko bez rezultatu. Zabrał się do heblowania, ale po chwili aż się przewrócił z wrażenia, bo usłyszał: *Prze- stań! Łaskoczesz mnie po brzuchu!*

Rozdział 2. Majster Wiśnia daje szczapę swojemu przyjacielowi Dżepetto, który chce zrobić z niej pajaca (streszczenie rozdziału)

Wtedy właśnie zapukano do drzwi i wszedł staruszek Dżepetto. Nosił on jaskrawożółtą perukę i dlatego nazywano go Mamałygą. Dżepetto chciał sobie wystrugać

pajaca i przyszedł do stolarza po drewno. Na widok gościa pniaczek zawołał: *Mama-tyga!* (staruszek nie cierpiał tego przezwiska). Dżeppetto pomyślał, że to stolarz robi mu złośliwości. Rzucił się więc na niego i przez chwilę trwała bójka. Potem obaj staruszkowie pogodzili się, a Antonio wręczył przyjacielowi złośliwy kawałek drewna. Ale i tym razem nie obeszło się bez przykrości. Pniaczek zaczął okładać Dżeppetta po nogach i znowu Antonio został oskarżony. Po kolejnej bójce staruszkowie rozstali się w przyjaźni.

Rozdział 3. Po powrocie do domu Dżeppetto rzeźbi pajacyka i nadaje mu imię Pinokio. Pierwsze psoty pajacyka (streszczenie rozdziału)

Dżeppetto, wróciwszy do swej skromnej izdebki, zabrał się do strugania kukietki. W miarę powstawania nowych części pajac robił się coraz bardziej nieznośny: pokazywał język, dokuczał, kopał. Mimo to Dżeppetto bardzo się cieszył ze swego dzieła i dał lalce na imię Pinokio. Kiedy praca była już skończona, a pajac potrafił samodzielnie się poruszać, Dżeppetto doznał pierwszej wielkiej przykrości: Pinokio uciekł z domu. Na ulicy co prawda zatrzymał go karabinier i chciał oddać ojcu, ale gapię, którzy oglądali całą scenę, mówili, że staruszek jest okrutny dla chłopca. Karabinier zostawił więc pajaca w spokoju, a Dżeppetta zamknął w więzieniu.

Rozdział 4. Historia Pinokia i Gadającego Świerszcza, w której widzimy, że niegrzeczne dzieci nie lubią być pouczane przez mądrzejszych od siebie (streszczenie rozdziału)

Kiedy zabrano niewinnego Dżeppetta, zadowolony Pinokio czym prędzej wrócił do domu. Myślał, że jest sam w izdebce, ale się mylił. Był tam też stuletni Gadający Świerszcz. Pinokio chciał go od razu wyrzucić, lecz Świerszcz powiedział, że odejdzie sam, gdy tylko powie, co ma do powiedzenia. Od niego pajac ustuszał, że chłopczy, którzy są nieposłuszni i porzucają dom rodzicielski, zawsze źle na tym wychodzą. Świerszcz radził, aby Pinokio poszedł do szkoły lub nauczył się rzemiosła. Nie spodobało się to pajacowi. On chciał wędrować, jeść, pić i bawić się, a nauka ani praca nie odpowiadały mu. W końcu te wszystkie pouczenia tak go znecierpliwily, że zabił Świerszcza.

Rozdział 5. Pinokio jest głodny i szuka jajka na omelet, ale ku jego zaskoczeniu omelet wyfruwa przez okno (streszczenie rozdziału)

W pewnym momencie Pinokio zaczął żałować, że uciekł i stał się przyczyną nieszczęścia ojca. Wszystkie te żale wzięty się stąd, że pajac był głodny. W końcu, po gruntownym przeszukaniu izdebki, znalazł jajko. Chciał je usmażyć, ale po rozbiciu wyskoczyło kurczątko, które podziękowało za uwolnienie i odleciało. A pajacowi głód doskwierał coraz bardziej.

Rozdział 6. Pinokio zasypia z nogami w piecyku i następnego dnia budzi się ze spalonymi stopami (streszczenie rozdziału)

Pinokio zdobył się na to, by w nocy, w czasie ulewy pójść do wsi po jedzenie. Ale oczywiście wtedy wszystkie sklepy były zamknięte. Zadzwoił więc do przypadkowych drzwi i poprosił o chleb. Mieszkający tam staruszek myślał, że to łobuziaki stroją sobie żarty, więc oblał Pinokia przez okno wodą. Po tej wycieczce Pinokio wrócił do domu przemoczony i jeszcze bardziej głodny. Chcąc się wysuszyć, nieostrożnie położył nogi na rozżarzonego piecu i zasnął. Rano obudził się bez stóp.

Rozdział 7. Dżepetto wraca do domu i oddaje pajacykowi własne śniadanie
(streszczenie rozdziału)

Nazajutrz Dżepetto wrócił do domu. Pinokio opowiedział mu o Świerszczu, o gło-dzie i o spalonych stopach. Staruszek tak się wzruszył, że oddał pajacowi całe swoje śniadanie: trzy gruszki. Na początku Pinokio bardzo wybrzydzał. Kazał sobie obierać skórkę i nie chciał zjeść ogryzków. Ale potem, kiedy głód nie ustępował, zjadł wszystko z apetytem.

Rozdział 8. Dżepetto robi nowe stopy dla Pinokia i sprzedaje surdut, żeby kupić mu elementarz (streszczenie rozdziału)

Dżepetto dorobił pajacowi nowe stopy. Zrobił to tak ładnie, że Pinokio z radości zapragnął pójść do szkoły. Okazało się wtedy, że pajac nie ma ubrania, a Dżepetta nie stać na kupienie mu czegoś. Staruszek zrobił więc zgrabne ubranko z papieru w niebieskie kwiatki, trzewiki z kory, a czapkę z ciasta. Żeby kupić elementarz dla syna, Dżepetto sprzedał swój jedyny surdut i mimo że była zima, chodził ubrany tylko w kamizelkę.

Rozdział 9. Pinokio sprzedaje elementarz, żeby kupić bilet na przedstawienie
(streszczenie rozdziału)

Pinokio poszedł po raz pierwszy do szkoły. Po drodze snuł plany, jak to dzięki swoim zdolnościom w ciągu trzech dni nauczy się czytać, pisać i liczyć. A potem z takim wykształceniem będzie zarabiał mnóstwo pieniędzy i kupi tatusiowi piękny surdut. Gdy tak szedł, usłyszał nagle piszczałki i bębny. Rozważał, gdzie się skierować, i w końcu stwierdził, że na szkołę czas jest zawsze, a z bębnami i piszczałkami nigdy nie wiadomo. Idąc w kierunku muzyki, zobaczył plakat, ale nie potrafił go przeczytać. Chłopiec, którego poprosił o pomoc, wyśmiał jego nieuctwo i powiedział mu, że plakat informuje o występach teatru marionetek. Pinokio od razu nabrał ochoty na zobaczenie przedstawienia, a że nie miał pieniędzy na bilet wstępu, sprzedał swój cenny elementarz. W tym czasie Dżepetto siedział zmarznięty w domu i cieszył się z tego, że syn w końcu zaczął się uczyć.

Rozdział 10. Marionetki rozpoznają swojego brata i witają go wiwatami, ale nadchodzi Dyrektor Ogniojad i biedny Pinokio niemal traci życie
(streszczenie rozdziału)

Pinokio spóźnił się i kiedy wszedł na salę, przedstawienie już trwało. Marionetki rozpoznały kolegę na widowni i zaczęły się z nim witać. Przedstawienie zostało przerwane. Oburzona publiczność żądała wznowienia gry. Wtedy na scenę wkroczył dyrektor Ogniojad. Bardzo się zdenerwował i natychmiast przywrócił porządek. Kiedy po przedstawieniu dyrektor piekł sobie barana, zabrakło mu drewna. Kazał więc przy-prowadzić Pinokia i chciał wrzucić go do ognia.

Rozdział 11. Ogniojad kicha i wybacza Pinokiovi, który ratuje swego przyjaciela Arlekina od śmierci (streszczenie rozdziału)

Ogniojada wzruszył widok żalącego się pajaca i kichnął, co u dyrektora było zna-kiem litości. Nie chciał jednak jeść niedopieczzonego mięsa, więc postanowił spalić Arlekina. Na to z kolei nie zgodził się Pinokio. Arlekin był jego przyjacielem i pajacyk nie chciał ratować swego życia kosztem życia przyjaciela. Pinokio ofiarował się sam wskoczyć do ognia. Dyrektorowi bardzo spodobała się taka postawa i zdecydował się jednak zjeść niedopieczoną baraninę, a marionetkom darować życie.

Rozdział 12. Ogniojad daje Pinokiovi pięć złotych monet dla Dżepetta, ale pajacyk spotyka Lisa i Kota i idzie za nimi (streszczenie rozdziału)

Nazajutrz Ogniojad wezwał Pinokia i zapytał o Dżepetta, a dowiedziawszy się o biedzie staruszka i o sprzedanym surducie, dał pajacowi pięć złotych cekinów i kazał mu jak najszybciej wrócić do domu. W drodze powrotnej Pinokio spotkał Lisa, który udawał kulawego, i Kota, który udawał ślepego. Od nich usłyszał, że Dżepetto przez cały poprzedni dzień wyczekiwał powrotu swojego synka ze szkoły. Bardzo wzruszył się tą wiadomością i zatęsknił za tatusiem. Kiedy Lis i Kot zobaczyli pieniądze Pinokia, poradzili mu, by poszedł z nimi do Miasta Głupców. Tam bowiem znajduje się Cudowne Pole, na którym rosną drzewka z pieniędzmi. Wystarczy tylko zakopać kilka monet, posypać solą i podlać dwoma wiadrami wody źródlanej, a już następnego dnia pojawi się drzewko obsypane złotem. Początkowo Pinokio nie mógł się na to zdecydować, ponieważ bardzo chciał wrócić do tatusia. Ale potem, kiedy Lis i Kot przeliczyli mu, jakie może mieć korzyści ze swoich pięciu monet, zapomniał o obietnicach powrotu do domu i poszedł z nimi.

Rozdział 13. Gospoda pod Czerwonym Homarem (streszczenie rozdziału)

Szli cały dzień, a pod wieczór dotarli do gospody Pod Czerwonym Homarem. Lis i Kot na koszt Pinokia zjedli bardzo obfitą kolację. Potem wszyscy troje położyli się spać, a o północy mieli wyruszyć w dalszą drogę. Kiedy obudzono Pinokia, okazało się, że towarzysze wyszli wcześniej. Musiał więc iść sam w nocnych ciemnościach. Spotkał wtedy Cień Gadającego Świerszcza, który radził mu zanieść pozostałe pieniądze tacie i nie wierzyć w obietnicę nagłego wzbogacenia się. Pinokio jak zwykle nie chciał słuchać żadnych rozsądnych rad i poszedł dalej.

Rozdział 14. Pinokio, nie usłuchawszy dobrej rady Gadającego Świerszcza, wpada w ręce zbójców (streszczenie rozdziału)

Pod drogę lekceważąco myślał o słowach Gadającego Świerszcza i wierzył, że sam jest na tyle sprytny i zaradny, że potrafi zapobiec oszustwu. Aż tu nagle napadły na niego dwie zamaskowane postaci. Pinokio zdążył schować pieniądze pod język i żadnym sposobem nie pozwolił ich sobie odebrać. Z tego powodu jednemu z napastników odgryzł łapkę i nawet trochę się zdziwił, gdy się okazało, że jest to kocia łapka. W sposobnej chwili pajacowi udało się uciec, ale zbójcy gonili go uparcie.

Rozdział 15. Zbójcy ściągają Pinokia, łąpią go i wieszają na gałęzi wielkiego dębu

Biegł bardzo długo, aż dotarł do małego, białego domku za lasem. Zaczął dobijać się do drzwi, ale nikt nie otwierał. Tylko w oknie pojawiła się piękna dziewczynka z niebieskimi włosami i powiedziała mu, że do domu nie można wejść, bo w nim już nikt nie mieszka, wszyscy umarli. W końcu zbójcy dopadli go, a nie mogąc wydobyć pieniędzy z ust pajacyka, powiesili go na Wielkim Dębie i czekali na jego śmierć. Ponieważ trwało to zbyt długo, zostawili go i obiecali przyjść nazajutrz. Powieszony Pinokio bardzo cierpiał. Miotany podmuchami wiatru osłabł, otworzył usta i zemdłał.

Rozdział 16. Śliczna Dzieweczka o Błękitnych Włosach posyła po biednego pajacyka, kładzie go do łóżka i wzywa trzech doktorów, żeby jej powiedzieli, czy Pinokio żyje, czy nie (streszczenie rozdziału)

Dzieweczka, wyglądając przez okno, zobaczyła wiszącego pajaca i zrobiło jej się go żal. Czym prędzej więc wysłała sokota, któremu poleciła odciąć sznur. Potem nakazała pudłowi w liberii, aby karocą pojechał po Pinokia. Sam powóz wyglądał dość osobliwie.

Był przezroczystry, w środku wyłożony bitą śmietaną, a ciągnęło go dwanaście białych myszek. Jak się okazało, piękna dziewczeczka była dobrą Wróżką, od stu lat mieszkającą w białym domku za lasem. Kiedy przywieziono Pinokia, zawołała trzech lekarzy: Kruka, Sowę i Gadającego Świerszcza. Mieli oni orzec, czy pajac jeszcze żyje. Kruk i Sowa zbadali go i nie wydali jednoznacznego orzeczenia. Gadający Świerszcz natomiast zastosował inny sposób na sprawdzenie, czy Pinokio żyje. Opowiadał o łobuzie i wólczędze, który jest niedobrym synem i sprawia kłopoty swojemu tatusiowi. Pinokio, słuchając słów Świerszcza, rozplątał się.

Rozdział 17. Pinokio zjada cukier, ale nie chce zażyć lekarstwa. Kiedy przychodzą po niego grabarze, wypija lekarstwo i czuje się lepiej. Potem kłamie i za karę jego nos wydłuża się (streszczenie rozdziału)

Kiedy Pinokio już doszedł do siebie, okazało się, że ma bardzo wysoką gorączkę. Wróżka dała mu lekarstwo, którego nie chciał wypić. Próbowwała przekupić go kostkami cukru, ale on zjadał cukier, a lekarstwa nie wypijał. W końcu wróżka powiedziała mu, że jeżeli dłużej będzie grymasił, to umrze. Jakby na potwierdzenie jej słów do pokoju weszły cztery czarne króliki z trumienką. Pinokio tak się przestraszył, że natychmiast wypił gorzkie lekarstwo i po godzinie był już zdrowy. Na prośbę wróżki opowiedział o napadzie zbójców, ale kiedy zapytała go, co stało się z pieniędzmi, skłamał, że ich nie ma, bo zgubił albo połknął monety. Z każdym kłamstwem jego nos stawał się coraz dłuższy i dłuższy, aż urósł tak, że pajac nie mógł wyjść z pokoju.

Rozdział 18. Pinokio znowu spotyka Lisa i Kota i idzie z nimi zasadzić złote monety na Pole Cudów (streszczenie rozdziału)

Wróżka dała nauczkę kłamcy, ale potem zlitowała się nad nim i przywołała dziecięcioty, które skróciły przerośnięty nos. Dzieweczka polubiła Pinokia i zaproponowała, żeby został w białym domku. Pajac bardzo się ucieszył, a jego radość była jeszcze większa, kiedy dowiedział się, że i Dżeppetto zamieszka z nimi. Pinokio wyszedł na spotkanie tatusia, a po drodze, koło Wielkiego Dębu, zobaczył Lisa i Kota. Widząc, że kot ma odgryzioną łapkę, zapytał, co się z nią stało, i usłyszał opowieść o umierających z głodu zwierzętach, które Kot uratował, dając im do zjedzenia własną łapkę. Lis i Kot ponownie zaproponowali mu pójście na Pole Cudów i powiedzieli, że trzeba się spieszyć, bo nazajutrz pole zostanie sprzedane. Pinokio przypomniał sobie o tatusiu, Wróżce i Świerszczu, ale mimo to poszedł z nimi. Po kilku godzinach drogi dotarli do Miasta Głupców. Pinokio zauważył tam psy i koty bez sierści, motyle bez skrzydeł, pawie bez ogonów i kury bez grzebieni. Między tymi wszystkimi nędzarami od czasu do czasu przejeżdżały karety lisów, srok i innych drapieżników. Kot i Lis zaprowadzili Pinokia na Pole Cudów. Pajac zakopał w ziemi monety i odszedł na kilka godzin.

Rozdział 19. Pinokio zostaje okradziony ze złotych monet i za karę skazany na cztery miesiące więzienia

Kiedy wrócił, drzewka nie było. Zaczął znowu podlewać, ale usłyszał śmiech oskubanej Papugi. Od niej dowiedział się o oszustwie Lisa i Kota. Papuga też kiedyś została okpiona i wie, że jeśli ktoś chce w uczciwy sposób zdobyć pieniądze, musi na nie zapracować – czy to rękami, czy głową – i musi umieć je oszczędzać. Pinokio poszedł na skargę do sędziego Goryla, ale nie dość, że nikt mu nie pomógł, to jeszcze wtrącono go do więzienia. Przebywał w nim przez cztery miesiące. Wyszedł dzięki temu, że cesarz pokonał przeciwników w mieście i z radości kazał wypuścić wszystkich rzezi-mieszków. Pinokio skłamał, że również jest opryskiem, i został uwolniony.

Rozdział 20. Pinokio, uwolniony z więzienia, chce wrócić do Wróżki, ale po drodze spotyka węża, a potem wpada w pułapkę (streszczenie rozdziału)

Jak najszybciej opuścił miasto i skierował się do domu Wróżki. Po drodze rozmyślał nad sobą i swoim nieposłuszeństwem. Teraz już wiedział, jak źle jest chłopcem, którzy nie słuchają dobrych rad. Kiedy tak szedł, zobaczył węża leżącego w poprzek drogi. Wąż był olbrzymi, a do tego ział dymem. Pinokio usiadł i czekał, aż przeszkoda się usunie. Trwało to zbyt długo i pajac zdecydował się na skok. Jednak poślizgnął się i wpadł w błoto. Wąż, widząc to, zaczął się tak śmiać, że aż pękł. Droga stała otworem. Pinokio poczuł głód i aby się posilić, wszedł na pobliskie pole winorośli. Miał pecha i wpadł w pułapkę na łasice.

Rozdział 21. Pinokio zostaje złapany przez wieśniaka, który robi z niego psa podwórzowego (streszczenie rozdziału)

Przyszedł gospodarz i wziął pajaca za szkodnika, który porywa drób z kurnika. Pinokio został zabrany do chaty i przywiązany przy budzie, aby w miejsce psa, który niedawno zdechtł ze starości, pilnować obejścia.

Rozdział 22. Pinokio odkrywa złodziei i, w nagrodę za wierność, zostaje uwolniony (streszczenie rozdziału)

Nocą obudziły go szmery. Jak się okazało, przyszły łasice, które zaproponowały mu układ podobny do tego, jaki miały z psem: jeśli raz w tygodniu pozwoli im kraść, w zamian dostanie część łupów. Pinokio pozornie zgodził się na ich propozycję. Dopiero kiedy weszły do kurnika, zamknął je tam i wszczął alarm. Gospodarz z radości zwrócił mu wolność.

Rozdział 23. Pinokio płacze na wieść, że śliczna Dzieweczka o Błękitnych Włosach nie żyje. Spotyka gołębia, który zanoszą go na wybrzeże. Rzuca się w morze, żeby iść z pomocą ojcu (streszczenie rozdziału)

Pajac dotarł w końcu do miejsca, w którym był kiedyś dom Wróżki. Obecnie znajdowała się tam tylko tablica informująca o jej śmierci, spowodowanej żalem po utracie Pinokia. Pajac bardzo się zasmucił i długo płakał. W pewnym momencie przyleciał gołąb i powiedział, że kilka dni wcześniej zawiózł Dżepetta na brzeg morza. Staruszek chciał bowiem szukać swego syna za oceanem. Gołąb zaproponował, że zanieśnie Pinokia w miejsce, gdzie zostawił jego tatusia. Lecieli długo. Kiedy byli już na miejscu, okazało się, że Dżepetta już tam nie ma. Na wzburzonym morzu Pinokio zobaczył łódkę ze swoim tatusiem. Po chwili łódka zniknęła w falach oceanu. Pinokio skoczył do morza na ratunek. Ale pomimo że był lekki i dobrze pływał, nie odnalazł Dżepetta.

Rozdział 24. Pinokio dociera na wyspę Pracowitych Pszczół i znów spotyka Wróżkę (streszczenie rozdziału)

Pinokio płynął przez całą burzliwą noc. Rano dotarł do brzegu nieznannej wyspy. Od przepływającego delfina dowiedział się, że jest to Kraj Pracowitych Pszczół. Delfin poinformował go również o ogromnym rekinie, który szaleje po okolicy. Pinokio poszedł w głąb wyspy i dotarł do miasteczka. Był bardzo głodny, ale wstydził się żebrać, bo ojciec uczył go, że żebrać mogą tylko starzy albo chorzy (...), którzy z powodu podeszłego wieku albo choroby stracili możliwość zarabiania na życie. Ale kiedy zobaczył węglarza, zapomniał o tym wszystkim i poprosił o jałmużnę. Człowiek ów chciał mu dać pieniądze w zamian za pomoc przy ciągnięciu wózków. Pinokio obraził się na taką propozycję. Nie chciał pracować, lecz jeść. W końcu, zachęcony dobrym

jedzeniem, pomógł przechodzącej kobiecie nieść dzbany z wodą. Potem rozpoznał w niej dobrą Wróżkę.

Rozdział 25. Pinokio obiecuje Wróżce, że będzie grzeczny i zacznie się uczyć, bo jest zmęczony byciem pajacykiem i chce stać się prawdziwym chłopcem (streszczenie rozdziału)

Nie była ona już dziewczynką, lecz dorosłą kobietą. Wróżka stała się dla Pinokia dobrą matką, on zaś obiecał jej, że będzie dobrym synem. Tak dobrym, że w końcu założy sobie na to, by zostać chłopcem. Pinokio przyrzekł jej, że będzie chodził do szkoły i zdobędzie zawód albo wyuczy się rzemiosła. Miało tak się stać, ponieważ człowiek, czy biedny, czy bogaty, powinien coś robić. Bez pracy nikt nie znajdzie szczęścia! Wróżka ucieszyła go też obietnicą, że kiedyś na pewno spotka znowu swojego tatę, za którym pajacyk bardzo tęsknił.

Rozdział 26. Pinokio idzie z przyjaciółmi na brzeg morza, żeby zobaczyć strasznego rekina (streszczenie rozdziału)

Pinokio pozostał w Kraju Pracowitych Pszczół i poszedł do tamtejszej szkoły. Był pilnym, ambitnym i zdolnym uczniem. Koledzy początkowo naśmiewali się z jego wyglądu, ale kiedy poznali siłę jego kopniaków, poczuli przed nim respekt. Nauczyciele i Wróżka cieszyli się z postępów Pinokia w nauce, ale i niepokoił łobuzerskim towarzystwem. Bali się, że koledzy sprowadzą go na złą drogę. I tak też się stało. Chłopcy opowiedzieli mu o rekinie, który tego dnia miał się pojawić przy brzegu, i zapytali, czy nie chciałby pójść z nimi. W Pinokiu zwyciężyła ciekawość i poszedł. Na miejscu okazało się, że nie ma żadnego rekina, a chłopcom chodziło tylko o to, by Pinokio poszedł na wagary i stracił opinię prymusa. Z tego powodu doszło do bójki.

Rozdział 27. Wielka bitwa między Pinokiem i jego towarzyszami. Jeden nich zostaje ranny, a Pinokio aresztowany

Jeden z chłopców chciał uderzyć Pinokia ciężką książką, ale pocisk pechowo trafił w innego kolegę. Chłopiec zemdłał, a jego przyjaciele uciekli. Został tylko Pinokio, który próbował go ratować. Przyszli karabinierzy i uznali pajaca za sprawcę nieszczęścia. Chcieli go zabrać do więzienia, ale po drodze pajacykowi udało się wymknąć. W pościg za nim pobiegł pies Alidoro.

Rozdział 28. Pinokio zostaje wzięty za rybę i grozi mu usmażenie na patelni (streszczenie rozdziału)

Pinokio wskoczył do wody, a pies za nim. Okazało się jednak, że nie potrafi pływać i gdyby Pinokio mu nie pomógł, zapewne by się utopił. Pajac i pies rozstali się w przyjaźni. Pinokio płynął dalej blisko brzegu i został złowiony w sieć. Rybak obtoczył go, tak jak każdą inną rybę, w mące i chciał wrzucić na patelnię. Przeszkodził temu pies, który wbiegł do rybackiej groty, zwabiony zapachami. Był to uratowany przez Pinokia Alidoro. Pies, rozpoznawszy swego wybawiciela, porwał go i uciekł z groty.

Rozdział 29. Pinokio wraca do domu Wróżki, która obiecuje mu, że następnego dnia przestanie być pajacykiem i stanie się chłopcem. Wspaniałe przyjęcie z kawą z mlekiem ma uświetnić to wydarzenie (streszczenie rozdziału)

Uwolniony Pinokio szedł w kierunku miasta. Po drodze wstąpił do wioski rybackiej, aby zapytać o skaleczonego chłopca. Dowiedział się wtedy, że chłopiec ma się lepiej i że wszyscy uważają, iż Pinokio – łobuz, który go pobit – powinien zostać surowo

ukarany. Pajac, nie przyznając się, kim jest, zaczął wychwalać Pinokia, ale w tej samej chwili jego nos zaczął się niebezpiecznie wydłużać. Kiedy Pinokio dotarł do miasta, był już późny wieczór. Zastukał do domu Wróżki, ale tam wszyscy spali. Odźwierny, Ślimak, przez całą noc schodził z czwartego piętra. W tym czasie głodny i zmęczony pajac czekał przed bramą, aż się rozgniewał i kopnął w drzwi. Pech chciał, że noga utkwiała mu w drewnie i żadnym sposobem nie mógł jej wyjąć. Rano drzwi zostały otwarte, ale trzeba było czekać na cieślę, który uwolni nogę. Kiedy Ślimak przyniósł śniadanie, Pinokia czekało kolejne rozczarowanie: jedzenie było sztuczne. Pajac zemdłał i obudził się już w domu. Wróżka dała mu jeszcze jedną szansę, którą tym razem dobrze wykorzystał. Przez cały rok pilnie chodził do szkoły, a na końcu roku dostał dyplom z wyróżnieniem. W nagrodę za dobre sprawowanie miał zamienić się w chłopcę. Z tej okazji Wróżka przygotowywała przyjęcie.

Rozdział 30. Pinokio, zamiast stać się chłopcem, ucieka razem ze swoim przyjaciелеm Knotem do Krainy Zabawek (streszczenie rozdziału)

Pinokio poszedł zaprosić kolegów na swoje święto. Długo nie mógł znaleźć przyjaciela, Knota. W końcu znalazł go za jakąś furmanką. Hultaj Knot właśnie tego dnia o północy jechał do Krainy Zabawek i namawiał na to także Pinokia. Opowiadał mu o zabawach, próżniactwie i wakacjach trwających cały rok.

Rozdział 31. Po pięciu miesiącach zabawy Pinokio budzi się i stwierdza, że czeka na niego wielka niespodzianka (streszczenie rozdziału)

Pinokio nie chciał jechać, ale nie mógł się też zdecydować, aby odejść. Wreszcie nadjechał oczekiwany przez Knota wóz, który miał go zabrać. Wóz ciągnęto dwanaście par osiołków różnej maści, a każdy z nich miał chłapiące buciki. Wszystkie miejsca były już zajęte i Knot musiał usiąść na dachu. Kiedy Pinokio zdecydował się pojechać, tłusty woźnica kazał mu usiąść na osiołku, ale zwierzę nie chciało dodatkowego ciężaru i zrzuciło pajaca. Wtedy woźnica odgryzł osiołkowi po kawałku każdego ucha i zwierzę musiało ustąpić. Po drodze Pinokio usłyszał staby głosik, który mówił mu, że źle postąpił. Nie zważając na to, pajac pojechał dalej. Przez pięć miesięcy pobytu w Krainie Zabawek Pinokio świetnie się bawił.

Rozdział 32. Pinokio zauważa, że ma ośle uszy. Wkrótce zamienia się w ośła i zaczyna ryczeć (streszczenie rozdziału)

Pewnego dnia rano pajac stwierdził, że ma ośle uszy i osłą głowę. Dowiedział się również, że wszyscy leniwi chłopcy, którzy nie cierpią książek, szkół i nauczycieli, a dni spędzają na zabawie, muszą prędzej czy później stać się ośłami. Pinokio złożył czapkę i poszedł do Knota. Okazało się, że i kolegę dotknęła ta sama choroba. Zamiast się tym zmartwić, zaczęli błaznować. Po chwili poczuli, że wyrastają im ogony, a jednocześnie zaczęli chodzić na czterech nogach. Po kilku godzinach, ku radości tłustego woźnicy, byli już osiołkami.

Rozdział 33. Pinokio, który stał się ośłem, zostaje kupiony przez właściciela cyrku, który chce nauczyć go pokazywać sztuczki. Okulawiony, zostaje sprzedany człowiekowi, który chce zrobić bęben z jego skóry (streszczenie rozdziału)

Następnego dnia zostali sprzedani na targu. Knot trafił do jakiegoś wieśniaka, a Pinokia kupił dyrektor cyrku. Chciał on mieć tresowanego ośła, który potrafiłby tańczyć i pokazywać sztuczki. Przez trzy miesiące pobytu w cyrku Pinokio ciężko pracował. Za każde nieposłuszeństwo był bity, a do tego musiał jeść słomę i siano.

Na pierwsze przedstawienie z udziałem tresowanego osta przyszedł tłumy. Pinokio pokazywał sztuczki z pistoletem i skoki przez obręcz. W pewnej chwili zobaczył na widowni Wróżkę, która jednak bardzo szybko wyszła. Pinokio zasmucił się jej odejściem i skoczył tak źle, że złamał nogę. Rano weterynarz orzekł, iż osiołek już nigdy nie będzie mógł pokazywać sztuczek. Wobec tego dyrektor cyrku sprzedał go. Człowiek, który kupił ośła, chciał zrobić z jego skóry bęben dla orkiestry. Kupiec zaprowadził Pinokia na brzeg morza – chciał utopić osiołka-Pinokia, by móc ściągnąć z niego skórę.

Rozdział 34. Pinokio zostaje wrzucony do morza, ogryziony przez ryby i znowu staje się pajacykiem. Płynąc na ląd, zostaje połknięty przez strasznego rekina (streszczenie rozdziału)

Po chwili kupiec pociągnął za sznur, ale nie było tam ośła, tylko pajac. Okazało się, że ryby zjadły ośle mięso i Pinokio powrócił do swej dawnej postaci. Kupiec pożatował wydanych pieniędzy i, aby je odzyskać, postanowił sprzedać pajaca jako drewno na podpałkę. Pinokio uratował się ucieczką do wody. Długo płynął, aż w końcu zobaczył białą skatę, a na niej niebieską kozę – Wróżkę. Zanim zdążył tam doплыć, połknął go olbrzymi rekin. W ciemnym brzuchu rekina Pinokio zawarł znajomość z tuńczykiem, który nie wierzył, że może zmienić swoją sytuację. Pajac nie chciał się poddać i poszedł szukać kogoś, kto powie mu, jak się wydostać. Skierował się w stronę dalekiego, jasnego punktu.

Rozdział 35. W brzuchu rekina Pinokio spotyka... kogo? Przeczytajcie ten rozdział, kochane dzieci, a dowiecie się (streszczenie rozdziału)

Podszedł bliżej i zobaczył nakryty stół oraz świeczkę. Przy tym stole siedział Dżepetto! Pinokio dowiedział się, że jego ojciec już dwa lata siedzi w brzuchu rekina, a udało mu się przeżyć dzięki temu, że razem z nim został połknięty statek handlowy, na którym były duże zapasy jedzenia i świec. Rekin miał astmę i sypiał z otwartą paszczą. Pinokio i Dżepetto wykorzystali to i uciekli.

Rozdział 36. Pinokio wreszcie przestaje być pajacykiem i staje się prawdziwym chłopcem (streszczenie rozdziału)

Pinokio wziął ojca na plecy i popłynęli. Po kilku godzinach brzegu wciąż nie było widać, a pajac był już bardzo zmęczony. Pomógł im wtedy tuńczyk, który, idąc za przykładem Pinokia, też uciekł z paszczy rekina. Na brzegu spotkali Lisa, który w końcu naprawdę stał się kulawy, i Kota, który też oślepnął naprawdę. Tym razem Pinokio nie wzruszył się ich prośbami i poszedł dalej. Dotarli do biednej opuszczonej chatki. Dowiedzieli się od Gadającego Świerszcza, że mieszkała tam kiedyś Niebieska Wróżka. Pinokio poszedł po jedzenie dla wyczerpanego ojca, ale w zamian za garnuszek mleka musiał wyciągnąć sto wiader wody. Przez pięć miesięcy Pinokio codziennie chodził do gospodarza i ciężko pracował, aby dostać garnuszek mleka dla ojca. W tym czasie nauczył się wyplatać koszyki i w ten sposób zarabiał na codzienne wydatki. Udało mu się odłożyć trochę pieniędzy na ubranie dla siebie. Kiedy szedł je kupić, spotkał Ślimaka, tego samego, który był kiedyś odźwiernym w domu Wróżki. Od niego Pinokio dowiedział się, że Wróżka jest chora i głodna. Bez wahania oddał mu wszystkie pieniądze, jakie miał. Tej nocy śniła mu się dobra Wróżka. Przebaczyła mu wszystkie niepostuszeństwa, bo *chłopcy, którzy kochają swoich rodziców i opiekują się nimi, kiedy są starzy i chorzy, zasługują na pochwałę nawet wtedy, kiedy nie są wzorami postuszeństwa i dobrego zachowania*. Rano Pinokio obudził się w skromnym, ale ładnie urządzonej pokojku. Nie był już pajacem, lecz chłopcem. Obok łóżka leżało jego nowe ubranie.

W kieszeni spodni znalazł pieniądze. W lustrze Pinokio zobaczył ładnego chłopca z ciemnobrażowymi włosami i niebieskimi oczami. Zdrowy i rześki Dżeppetto wrócił do swego dawnego zawodu – snycerstwa – i od rana już coś rzeźbił. Na krześle leżał bezwładnie śmieszny drewniany pajac. Te wszystkie zmiany dokonały się dlatego, że *kiedy źli chłopcy stają się dobrzy i uprzejmi, dzięki nim ich domy napetniają się szczęściem i weselością.*

Problematyka

Pinokio to opowieść o tym, dlaczego **nie warto być niegrzecznym i jakie korzyści wypływają ze słuchania rad starszych osób**. Gdybyśmy mogli się spotkać osobiście z Pinokiem, z pewnością mógłby nam on udzielić wielu cennych wskazówek dotyczących tego, jak postępować, aby uniknąć kłopotów, w jakie nieustannie popadają niegrzeczni i leniwi chłopcy. Kolejne wydarzenia i wypowiedzi mają charakter pouczeń – to wskazówki dla młodego czytelnika na temat tego, jakich wydarzeń należy unikać.

Jakich rad mógłby udzielić Pinokio?

Słuchaj rad osób starszych od siebie!	Dorośli, których spotyka na swej drodze Pinokio, często udzielają mu cennych rad. Gadający Świerszcz przestrzega go przed ucieczką z domu, lenistwem i życiem włóczęgi. Gdyby Pinokio go posłuchał, uniknąłby wszystkich przykrych przygód, których doświadczył.
Szanuj swoich rodziców i opiekuj się nimi!	Gadający Świerszcz wypowiada pod adresem Pinokia następujące słowa: <i>Biada chłopcom, którzy nie chcą słuchać rodziców i uciekają z domu! Nigdy nie będą szczęśliwi, a gdy staną się starsi, gorzko tego pożałują.</i> Pinokio bardzo późno uświadamia sobie, że Świerszcz miał rację. Na szczęście jest jeszcze czas, by się poprawić, dlatego po odnalezieniu Dżeppetta w brzuchu rekina pajacyk nie opuszcza go już ani na krok i troszczy się o niego najlepiej, jak potrafi.
Ucz się pilnie, bo wyrośniesz na ośła i skończysz tragicznie, tak jak mój przyjaciel Knot!	Pinokio, kierując się lenistwem, niechęcią do nauki i zamiętowaniem do zabawy, uciekł wraz z Knotem do Krainy Zabawek. Przyjaciele nie przewidzieli jednak, że zbytnie lenistwo sprawia, że człowiek głupieje i przeistacza się w ośła – zwierzę, które musi ciężko pracować, jest poniżane przez innych, a w końcu, gdy stanie się już nieużyteczne, umiera w samotności.
Nie kłam!	Kłamstwo, choćby najlepiej przemyślane, prędzej czy później i tak wyjdzie na jaw. Pinokio przekonuje się o tym w chatce Niebieskiej Wróżki, gdy jego nos rośnie za każdym razem, kiedy powie nieprawdę. W ten sposób pajac nie tylko nie osiąga za pomocą swych kłamstw zamierzonego rezultatu, ale naraża się na śmiech Wróżki.

Jakich rad mógłby udzielić Pinokio?

Tylko ciężka praca daje rezultaty. Niczego w życiu nie otrzymasz za darmo!	Pinokio przez długi czas wierzy, że można się wzbogacić, nie pracując. Chcąc szybko i bez wysiłku pomnożyć otrzymane od Ogniojada pieniądze, zakopuje je na Polu Cudów, a tym samym traci wszystko, co posiada. O tym, że tylko ciężka praca może dać jakieś rezultaty, Pinokio przekonuje się na wyspie Pracowitych Pszczół, gdzie musi cierpieć głód do czasu, aż zdecyduje się zapłacić pracą za ofiarowane mu pożywienie.
Nie wierz we wszystko, co mówią inni!	Pinokio jest bardzo łatwowierny. Spotkawszy Lisa i Kota, szybko uwierzył w ich uczciwość, za co musiał słono zapłacić. Pajacyk w ten sam bezkrytyczny sposób podszedł do opowieści Knota o Krainie Zabawek. Gdyby nie dał wiary zapewnieniom przyjaciela na temat wspaniałości życia w tym kraju, udałoby mu się uniknąć wielu cierpień i szybciej zamieniłby się w prawdziwego chłopca. Z łatwowierności Pinokia korzystają także jego szkolni koledzy, którzy przy pomocy opowieści o wielkim rekinie zachęcają go do wagarów.

Gatunek i budowa utworu

Pinokio to **powieść przygodowa**, co oznacza, że najważniejsze w niej są liczne przygody bohatera, o których opowiada nam narrator. Gatunek ten należy do epiki. Występuje w nim narrator, czyli osoba, która opowiada, bohaterowie, możemy wskazać kolejne wydarzenia.

Powieść Carla Collodiego ma również liczne cechy, które zwykle przypisujemy baśni (choć nie jest baśnią). **Cechy baśni w *Pinokiu*:**

- ◆ **nie znamy dokładnego czasu ani miejsca akcji** – nie wiemy, kiedy ani w jakim kraju mają miejsce przygody Pinokia; w powieści występuje wiele miejsc fantastycznych (m.in. Kraina Zabawek, Miasto Głupców), co dowodzi, że nie jest to świat, w którym żyjemy; występują tu liczne postacie fantastyczne (wielki rekin, Gadający Świerszcz, Niebieska Wróżka, Pinokio, mówiące zwierzęta i lalki żyjące wspólnie z ludźmi);
- ◆ **postaciom często przydarzają się fantastyczne przygody**, czyli takie, które nie mogłyby się zdarzyć w realnym świecie, np. zamiana chłopca w ośła, spotkanie przez wielkiego rekina i ucieczka z jego brzucha, przeistoczenie drewnianej lalki w prawdziwego chłopca;
- ◆ **powieść ta ma charakter dydaktyczny** (uczy nas czegoś) – na przykładzie losów głównego bohatera widzimy, jak powinniśmy postępować, i uczymy się, jakie są konsekwencje bycia niegrzecznym;
- ◆ ***Pinokio* to utwór z morałem**, czyli pouczającym wnioskiem, wypowiedzianym wprost lub pozostawionym do odkrycia przez czytelnika.

Powieść jest zbudowana z trzydziestu sześciu rozdziałów. Każdy z nich nosi tytuł będący streszczeniem wydarzeń, jakie w nim nastąpią. Narrator, czyli osoba opowiadająca, zwraca się czasem bezpośrednio do nas, czytelników – np. za pośrednictwem zwrotów: „jak możecie sobie wyobrazić...”, „wyobraźcie sobie...”, „jak zobaczycie...”, których używa w najciekawszych momentach książki, by rozbudzić naszą ciekawość i uwagę.

